

Till Jord- och skogsbruksministeriet
kirjaamo@mmm.fi

Utlåtande 27.11.2020

Ärende: VN/16944/2020

Österbottens Fiskarförbund r.f. har bekantat sig programmet för främjande av inhemsk fisk, och önskar ge följande utlåtande:

Programmets vision och strategiska val

Programmets vision och strategiska val är bra och målen är på en lämplig nivå.

Har de effekter som eftersträvas med programmet identifierats på rätt sätt?

Om programmet förverkligas skulle det ha en positiv inverkan både ekonomiskt och på folkhälsan. Fisk är en klimatvänlig och miljövänlig föda, och fisket tar bort näringsämnen från vattnet.

Hur vill du annars kommentera programmets mål?

Med tanke på utvecklingen och demografin för kustfisket (minskade fångster, åldrande fiskarkår) är målen mycket ambitiösa. För att nå programmet mål behövs stark politisk vilja att stöda kustfisket som näring och att öka märkvärt på fiskodlingen. För att kustfisket skall hållas på samma nivå som idag, för att inte tala om att öka på kustfisket, måste man minska de nuvarande bestånden av gråsäl, Östersjövikare och skarvar. Att utveckla metoder för att skrämja bort sälar från fångstbragderna är enbart ett kortvarigt plåster, det löser inte problemen som de växande bestånden orsakar.

1. Starkare konsument- och marknadsorientering

Vilka åtgärder anser du är viktigast och mest effektiv?

Inrättande av ett kommunikationsnätverk för inhemsk fisk. Jord- och skogsbruksministeriet sammankallar på hösten 2020 aktörer som är centrala med tanke på ökad användning av inhemsk fisk, exempelvis centralhandeln, företag inom fiskerinäringen, forskare och andra intressentgrupper.

Kommunikationsnätverket gör upp en gemensam plan för att öka kommunikationen om fisk och samhällsdialogen. Finansiering från Europeiska havs- och fiskerifonden reserveras för att förverkliga planen.

Hur bör de föreslagna åtgärderna utvecklas? Vilka andra åtgärder skulle du föreslå?

Alla åtgärder är genomförbara och nödvändiga. Att investera i kommunikation är viktigt, man måste kunna marknadsföra matproduktion inom fiske i samarbete med olika aktörer.

2. Påskyndad tillväxt genom förnyelse

Vilka åtgärder anser du är viktigast och mest effektiv?

Utvecklingsprogram för att få livsmedelskvalitet på underutnyttjad fisk. En hög kvalitet är en förutsättning för en ökad livsmedelsanvändning av strömming och andra fiskresurser som nu är underutnyttjade. Ett kvalitetsprogram som genomförs i samarbete mellan branschen och centrala offentliga aktörer strävar efter en kontinuerlig förbättring av livsmedelskvaliteten. Europeiska havs och fiskerifonden finansierar programmets utvecklings- och investeringsåtgärder.

Hur bör de föreslagna åtgärderna utvecklas? Vilka andra åtgärder skulle du föreslå?

När man marknadsför konsumtion av strömming måste man starkt framhålla att den är hälsosam och säker att äta, för att motarbeta kvarvarande missförstånd om att den innehåller stora halter dioxiner. Strömmingen borde marknadsföras starkare nationellt.

3. Förbättrade förutsättningar för primärproduktionen

Vilka åtgärder anser du är viktigast och mest effektiv?

Utveckling av lösningar på problem som beror på skadedjur. Ett partnerskapsprogram för forskning och fiskare som ska finansieras av Europeiska havs- och fiskerifonden utvecklar i samarbete mellan den privata och den offentliga sektorn lösningar för att förhindra och minska skador orsakade av sälar och andra djur. EHFF-programmet beviljar högre investeringsstöd än normalt för fiskarnas och vattenbrukarnas investeringar för att förebygga sälskador.

Hur bör de föreslagna åtgärderna utvecklas? Vilka andra åtgärder skulle du föreslå?

Kustfisket behöver omedelbara stöd för att minska på skadedjurens inverkan. Vi bör lära oss av andra länder där kustfisket nästan helt försvunnit, så att vi lyckas behålla det kvar i Finland. Forskare vid Danmarks tekniska universitet konstaterar att de växande skarvbestånden och sälstammarna på 1980-90-talen är orsaken till det danska kustfiskets förfall. Idag finns enbart en handfull fiskare kvar, från att ha varit över 700 på 80-talet. Forskarna uppmanar Finland att ta till åtgärder mot skadedjuren. Gråsäls- och skarvbestånden är klassade som livskraftiga, och vi måste nu kunna sätta mål på beståndens storlek, och minska bestånden genom jakt och för skarv även äggbehandling för att nå målen. Man bör bygga upp samarbete med de andra Östersjöländerna i förvaltningen av dessa arter.

I Österbottens finns inte några påtagliga behov av att underlätta vattenägares tillstånd för yrkesfiskare. Vi har stora vattendelägarlag och samfälligheter, och det är lätt för yrkesfiskare

att få tillstånd att fiska i tillräckligt stora områden. Om man funderar på att införa åtgärder för att underlätta tillståndsbeviljandet genom fiskeriområdena, bör man ta i beaktande olika områdens behov. Där det inte finns sådana behov, och där tillståndsförfarandet inte orsakar problem, borde man inte införa några ändringar.

4. Tillväxt som bygger på hållbarhet och ansvarsfull verksamhet

Vilka åtgärder anser du är viktigast och mest effektiv?

En definition för Östersjöfoder utarbetas och användningen av det främjas. Östersjöfoder som baserar sig på strömming och vassbuk återvinner näringsämnen som redan finns i havet och minskar näringsbelastningen från andra hav. I samarbete med foderindustrin, branschen, forskningen och förvaltningen utarbetas en definition för Östersjöfoder och en plan för främjande av en lösning på den cirkulära ekonomin som baserar sig på detta. Med hjälp av dem säkerställs likabehandling av olika industriella aktörer samt skapas förutsättningar för främjande av användningen av Östersjöfoder och uppföljning av användningen av det.

Hur bör de föreslagna åtgärderna utvecklas? Vilka andra åtgärder skulle du föreslå?

Hindret för en ökning av fiskodlingen är beviljandet av tillstånd. Det krävs en ändring i lagstiftning så att fodrets ursprung beaktas i tillståndsprocessen, och att man på så sätt sammanknyter användningen av Östersjöfoder med tillstånd för fiskodling.

Övriga åtgärder: Svenska forskare har påvisat att storspiggen ökat kraftigt och att detta orsakar ändringar i ekosystemet och minskade bestånd av abborre och gädda, som är viktiga matfiskar. Detta är ett hot som man bör inkludera i programmet och inkluderar stöd för åtgärder för notning eller trålfiske av spigg, och för att utveckla av produkter av storspigg, t.ex. olja.

Bedömning av miljökonsekvenserna

Vilken respons vill du ge om bedömningen av miljökonsekvenserna av programmet?

En ökad konsumtion av inhemsk fisk bland finländare skulle minska finländarnas belastning på klimatet. Ett effektivt sätt att ta bort näringsämnen från havet är fiske och det skulle bli även större med en främjad inhemsk fiskanvändning. Då det gäller fiskodlingar bör man inte stirra blint på punktbelastningen utan bedöma dess helhetsinverkan på klimatet.

Annan respons

Vilken annan respons vill du ge om programmet?

Förutom att bidra till Finlands självförsörjningsgrad, bidrar ett aktivt kustfiske och havsbaserad fiskodling även till en levande landsbygd och skärgård genom att skapa arbetsplatser. Det är viktigt att också komma ihåg att det småskaliga kustfisket är ett värdefullt kulturarv. Denna viktiga näring riskerar med nuvarande utmaningar att tyna bort.

Ett årligt produktionsstöd för jordbruk ligger på 2 miljarder euro och består av både nationella och EU medel. Fiskerinäringen är utesluten från detta produktionsstöd. Under det

**ÖSTERBOTTENS
FISKARFÖRBUND r.f.**

EU:s programperiod 2014-2020 måste fiskerinäringen klara sig med investerings-och utvecklingsstöd på cirka 140 miljoner euro. Det blir ett stöd på 20 miljoner euro/år för fiskerinäringen jämfört med 2 miljarder euro /år för jordbrukssektorn. Man borde analysera om stödet för fiskerinäringen kan anses rimlig i jämförelse med jordbruksstödet och för att programmets ambitiösa målsättningar kan nås.

Vasa 27.11.2020

Marina Nyqvist
Verksamhetsledare
Österbottens Fiskarförbund r.f.